17/03/2023

17 Μαρτίου: Εορτάζει ο Όσιος Αλέξιος, ο άνθρωπος του Θεού

/ Βίοι Αγίων

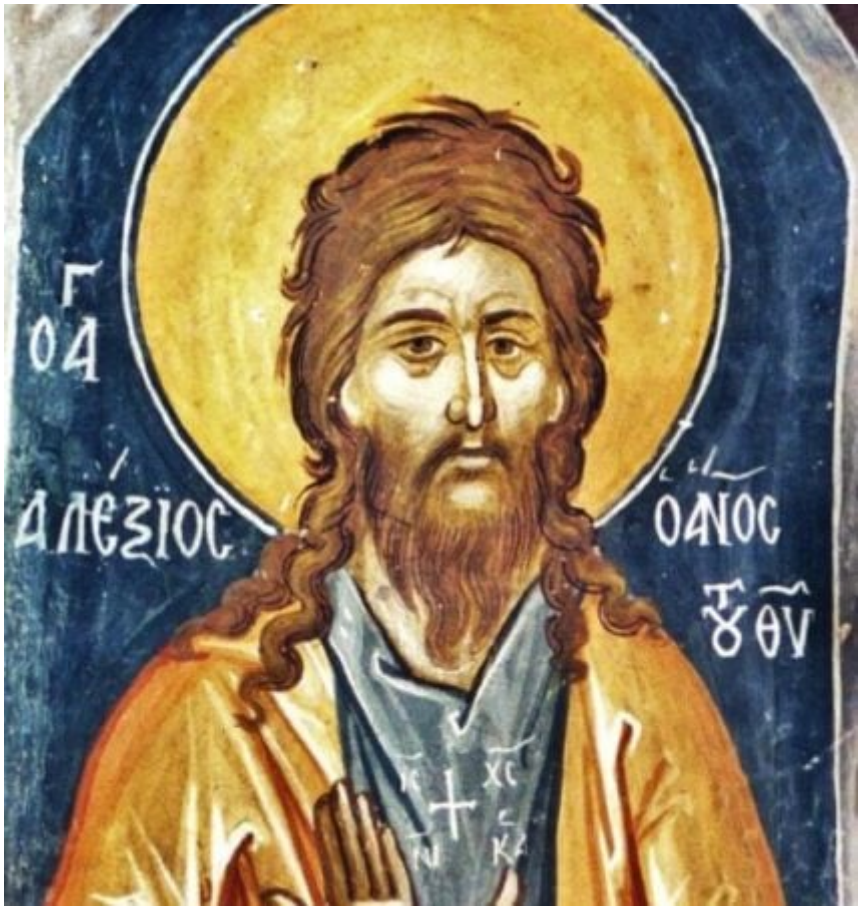

Η Εκκλησία τιμά σήμερα τη μνήμη του Οσίου Αλεξίου του Ανθρώπου του Θεού, όπως παραμένει στη συνείδηση των πιστών εντός της Εκκλησίας.

Ακολουθεί ο βίος του Οσίου Αλεξίου από τον Εκπαιδευτικό Αριστείδη Θεοδωρόπουλο

Ο άγιος Αλέξιος γεννήθηκε στη Ρώμη το 357 επί των ημερών του βασιλέως Κωνσταντίου Β'(317 – 361). Ήταν ο μονογενής υιός του υψηλού αξιωματούχου Ευφημιανού, του πρώτου της Συγκλήτου, και της Αγλαΐδος, που καταγόταν από αριστοκρατικό γένος. Οι πλούσιοι και ευγενείς γονείς του διακατέχονταν από βαθιά χριστιανική πίστη και από φιλάνθρωπα χριστιανικά αισθήματα. Γι’ αυτό και το σπίτι τους είχε καταστεί το καταφύγιο των ορφανών, των χηρών και των

πενήτων. Ο Αλέξιος ανατράφηκε με τα νάματα της αμωμήτου ημών χριστιανικής πίστεως, αλλά του προσφέρθηκε πλουσιοπάροχα και κοσμική γνώση και παιδεία.

Εκείνος όμως από μικρός ποθούσε τα ουράνια αγαθά και σύντομα η ψυχή του άρχισε να πυρπολείται από θείο έρωτα. Γι' αυτό και αφιερώθηκε εξ ολοκλήρου στη μελέτη των κειμένων των εκκλησιαστικών συγγραφέων, ενώ παράλληλα αποστρεφόταν κάθε τι το κοσμικό. Η επιθυμία όμως των γονέων του ήταν να δουν τον υιό τους άξιο και λαμπρό διάδοχο του μεγάλου πλούτου και της κοσμικής δύναμής τους. Η πιθανή αφιέρωση του μονάκριβου παιδιού τους στον Θεό ήταν κάτι που δεν θα μπορούσαν να αποδεχθούν ποτέ. Γι' αυτό και στην προσπάθεια της αποκατάστασης του Αλεξίου βρήκαν μια πανέμορφη κοπέλα με βασιλική καταγωγή, αλλά και με ένθεο ζήλο. Μόλις ο Αλέξιος έγινε δεκαέξι ετών, αποφασίστηκε ο πολυτελής γάμος του, ο οποίος τελέσθηκε με κάθε λαμπρότητα.

Μετά το μυστήριο οι δύο σύζυγοι βρέθηκαν μόνοι τους και ο Αλέξιος έδωσε στη σύζυγό του το χρυσό δαχτυλίδι και τη ζώνη του ως σύμβολα της κοινής αφοσιώσεώς τους στον Ιησού Χριστό, αφού η μεν κοπέλα είχε συναισθανθεί τον κρυφό πόθο του Αλεξίου για άσκηση και κατά Χριστόν ζωή, ο δε Αλέξιος είχε καταλάβει τη συγκατάθεση της συζύγου του για τον θείο του έρωτα και τη φυγή του από τη Ρώμη. Μετά τη συνομιλία των δύο συζύγων ο Αλέξιος παρακάλεσε έναν παράνυμφο της συνοδείας του να τον συνοδεύσει μέχρι το λιμάνι της Ostia, που ήταν το επίνειο της Ρώμης. Έτσι μέσα στη νύχτα και ενώ η πόλη της Ρώμης διασκέδαζε ξέφρενα στο γαμήλιο γλέντι, ο Αλέξιος φτάνοντας στο λιμάνι ζήτησε από τον συνοδό του να τον αφήσει να κάνει έναν περίπατο. Αυτό του έδωσε την ευκαιρία να επιβιβαστεί σ' ένα πλοίο με προορισμό τη Συρία. Στο μεταξύ ο παράνυμφος άρχισε να αναζητά τον Αλέξιο και μόλις πληροφορήθηκε ότι επιβιβάστηκε σε πλοίο και έφυγε, ενημέρωσε τους γονείς του, οι οποίοι αναστατώθηκαν και πικράθηκαν. Μάλιστα ο πατέρας του, ο Ευφημιανός, άρχισε να αναζητά απεγνωσμένα το παιδί του, ενώ η σύζυγος του Αλεξίου παρέμεινε στο σπίτι του για να συμπαρασταθεί στην απελπισμένη πεθερά της.

Ο Αλέξιος έφτασε με το πλοίο στη Σελεύκεια και αφού έβγαλε τα πολυτελή ενδύματά του και μοίρασε στους φτωχούς τα υπάρχοντά του, άρχισε να περιέρχεται τη χώρα σαν ζητιάνος. Από τη Σελεύκεια έφτασε στην Έδεσσα της Συρίας και μάλιστα κατά το έτος της κοιμήσεως του οσίου Εφραίμ του Σύρου,η οποία έλαβε χώρα το 373. Εκεί επιδόθηκε στην προσευχή και τη νηστεία,ενώ καθημερινά κατέφευγε στον ναό του Αγίου Αποστόλου Θωμά, ο οποίος κατέστη το κέντρο της κατά Χριστόν βιοτής του. Ζούσε και κυκλοφορούσε σαν ζητιάνος και έμεινε αφανής και ξένος για όλους, ακόμη και για τους υπηρέτες του πατέρα του, οι οποίοι έφτασαν μέχρι την Έδεσσα για να βρουν τον Αλέξιο.Η αναζήτησή τους

δεν έφερε όμως κανένα αποτέλεσμα, αφού δεν κατόρθωσαν να τον αναγνωρίσουν και μάλιστα του πρόσφεραν και την ελεημοσύνη τους ως ζητιάνος που ήταν. Στη Συρία ο άγιος έμεινε δεκαεπτά ολόκληρα χρόνια.

Το 390 αρρώστησε όμως ξαφνικά και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο από έναν χριστιανό φίλο του,ο οποίος σεβόταν τον Αλέξιο ως άγιο. Το γεγονός αυτό τον ανησύχησε, γιατί θα του στερούσε την ασκητική του ζωή και το ταπεινό του φρόνημα. Γι' αυτό και εγκατέλειψε την Έδεσσα της Συρίας και επιβιβάστηκε σε πλοίο με προορισμό την Ταρσό της Κιλικίας για να συνεχίσει εκεί τον ασκητικό του αγώνα.

Αλλά η Πρόνοια του Θεού τον μετέφερε στην πατρίδα του, τη Ρώμη και το πλοίο προσάραξε στο λιμάνι της Ostia. Έτσι ο Αλέξιος επέστρεψε στον τόπο του, αλλά ξένος, άγνωστος και αφανής σε όλους. Προχώρησε προς την πατρική οικία, αλλά ξαφνικά αντίκρισε από μακριά τον πρώτο άρχοντα της Συγκλήτου, ο οποίος δεν ήταν άλλος από τον ίδιο τον πατέρα του. Ο Αλέξιος του ζήτησε να δείξει τη φιλανθρωπία του και να τον δεχθεί στο σπίτι του. Ο φιλάνθρωπος Ευφημιανός δέχθηκε να τον κρατήσει. Γι' αυτό και διάλεξε έναν δούλο,δίνοντάς του την εντολή να του ετοιμάσει κρεβάτι και να του προσφέρει φαγητό απ' αυτό που έτρωγε και ο ίδιος. Ο Αλέξιος είχε επιστρέψει στο σπίτι του, αλλά ξένος και φτωχός επαίτης, αφού κανείς δεν τον αναγνώριζε. Παράλληλα συνέχισε με ακόμη μεγαλύτερο ζήλο την αυστηρή ασκητική του ζωή και την αδιάλειπτη προσευχή του δεχόμενος καθημερινά τις ύβρεις, τις προσβολές και τα χτυπήματα από τους υπηρέτες του ίδιου του του σπιτιού. Κάποια ημέρα συναισθανόμενος ότι έχει φτάσει το τέλος της επίγειας δράσης του, ζήτησε από τον δούλο, τον οποίο είχε ορίσει ο πατέρας του, χαρτί και γραφίδα για να εξιστορήσει την αφανή και άγνωστη σε όλους ζωή του. Μ' αυτόν τον τρόπο ανεχώρησε για την αιωνιότητα έχοντας συμπληρώσει στο ακέραιο την πλήρη αφιέρωσή του στον Κύριο ημών Ιησού Χριστό. Ήταν Παρασκευή 17 Μαρτίου του 407.

Ένα θαυμαστό όμως γεγονός έλαβε χώρα πριν την οσιακή κοίμηση του αγίου Αλεξίου, το οποίο σηματοδότησε την εξ ουρανού αποκάλυψη της αγιότητός του. Το πρωί της Κυριακής 12ης Μαρτίου του 407 και κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας, στην οποία προεξήρχε ο Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ιννοκέντιος, μια ουράνια φωνή ακούστηκε από το Άγιο Θυσιαστήριο να λέει τα ακόλουθα: «Ζητήσατε τον Άνθρωπο του Θεού για να ικετεύσει υπέρ της Ρώμης. Όταν θα φανεί η Παρασκευή, παραδίδει το πνεύμα του στον Θεό του». Μετά από μία τέτοια τρομακτική θεϊκή αποκάλυψη άρχισαν όλοι απεγνωσμένα να αναζητούν τον Άνθρωπο του Θεού. Στην προσπάθεια αυτή οι χριστιανοί προσευχήθηκαν με κατάνυξη και ευλάβεια και τότε ο Θεός πρόσφερε την επιζητούμενη αποκάλυψη,

που ήταν η αναζήτηση του Ανθρώπου του Θεού στο σπίτι του Ευφημιανού. Ο Ευφημιανός έμεινε άναυδος και τότε ο Αυτοκράτορας Ονώριος μαζί με τον Αρχιεπίσκοπο Ιννοκέντιο πήγαν στο σπίτι του. Ο διακονητής του Αλεξίου είπε στον Ευφημιανό ότι πιθανόν ο Άνθρωπος του Θεού να είναι εκείνος ο ρακένδυτος ζητιάνος,ο οποίος έμενε στο σπίτι, διότι είχε διακρίνει μεγάλη ευσέβεια και ταπείνωση στο πρόσωπό του. Τότε ο Ευφημιανός αναζήτησε τον φτωχό επαίτη του σπιτιού του, αλλά τον βρήκε να κοιμάται μέσα σε λάμψη ουρανίου φωτός, κρατώντας στο χέρι του ένα σημείωμα, το οποίο δεν κατόρθωσε να αποσπάσει. Ερχόμενος ο Αρχιεπίσκοπος πήρε στα χέρια του το σημείωμα και μέσα από την ανάγνωσή του αποκαλύφθηκε όλο το μυστήριο και η πραγματική ταυτότητα του ξένου που ζούσε μέσα στο σπίτι. Η τρομακτική αποκάλυψη της αλήθειας προκάλεσε τον θρήνο, την απελπισία και την ψυχική συντριβή των γονέων του, ενώ εντελώς διαφορετική ήταν η αντίδραση της συζύγου του, αφού η ψυχή της είχε καταληφθεί από δέος και συγκίνηση.

Μετά το θαυμαστό αυτό γεγονός αναγγέλθηκε στη Ρώμη ότι βρέθηκε ο Άνθρωπος του Θεού και πλήθος κόσμου κατέβηκε στο κέντρο της πόλης για να ασπασθεί το ιερό σκήνωμα και να λάβει από αυτό ευλογία. Στη συνέχεια ο Αυτοκράτορας και ο Αρχιεπίσκοπος κατόρθωσαν να μεταφέρουν ανάμεσα σε χιλιάδες χριστιανούς το χαριτόβρυτο ιερό λείψανο στον ναό του Αγίου Βονιφατίου, το οποίο και ενταφίασαν σε περίτεχνο μνημείο εντός του ναού, ο οποίος αργότερα μετονομάσθηκε σε ναό των Αγίων Βονιφατίου και Αλεξίου. Αργότερα η τιμία κάρα και μέρος των ιερών του λειψάνων μεταφέρθηκαν από τη Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη.

Το 1398 η χαριτόβρυτη τιμία κάρα του Αγίου Αλεξίου δωρήθηκε από τον βυζαντινό αυτοκράτορα Μανουήλ Παλαιολόγο στην περιώνυμη και ιστορική Ιερά Μονή της Αγίας Λαύρας Καλαβρύτων, όπου και φυλάσσεται μέχρι σήμερα ως πολύτιμος θησαυρός και ως αέναος πηγή θαυματουργικών ιάσεων. Γι’αυτό και σε περιπτώσεις ανομβριών,θεομηνιών και επιδρομής ακρίδων γίνεται επίκληση των πρεσβειών του αγίου διά της θαυματουργής του τιμίας κάρας με την τέλεση της ιεράς παρακλήσεως προς τιμήν του.Ο άγιος Αλέξιος τιμάται ως πολιούχος και προστάτης άγιος των Καλαβρύτων με τοπική επίσημη αργία σύμφωνα με το βασιλικό διάταγμα 518/2.9.1963 (ΦΕΚ 145/17.9.1963).Την παραμονή της εορτής του αγίου,16 Μαρτίου,πλήθος πιστών από ολόκληρη την Αχαΐα προσέρχεται στην παλαίφατο Ιερά Μονή της Αγίας Λαύρας για να παρακολουθήσει με ευλάβεια την ολονύκτιο αγρυπνία προς τιμήν του εορταζομένου αγίου. Την κυριώνυμο ημέρα της εορτής η τιμία κάρα μεταφέρεται στην κωμόπολη των Καλαβρύτων, όπου κλήρος και λαός την υποδέχεται με κάθε επισημότητα. Στη συνέχεια η πομπή κατευθύνεται στον Μητροπολιτικό Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Καλαβρύτων,

όπου τελείται η Θεία Λειτουργία.

Ο άγιος Αλέξιος τιμάται επίσης στην Πάτρα, όπου η Ιερά Μονή της Αγίας Λαύρας διατηρεί εδώ και πολλά χρόνια μετόχιο με ιερό ναό επ’ ονόματι του αγίου, αλλά και στο Αίγιο, όπου στην περιοχή Σταφιδάλωνα έχει ανεγερθεί ενοριακός ναός αφιερωμένος στη μνήμη του, ο οποίος εγκαινιάσθηκε στις 14 Οκτωβρίου 1984 υπό του τότε Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Αμβροσίου. Στην περιοχή των Πατρών και συγκεκριμένα στην ενορία Κοιμήσεως Θεοτόκου Οβρυάς υπάρχει παρεκκλήσιο επ’ονόματι του αγίου, τα θυρανοίξια του οποίου τελέσθηκαν στις 13 Μαρτίου 2017, ενώ στις 15 Δεκεμβρίου 2013 ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ.Χρυσόστομος θεμελίωσε στην περιοχή Φιλοθέη Οβρυάς Πατρών τον νέο ιερό ναό του αγίου.

Ναοί προς τιμήν του αγίου Αλεξίου υπάρχουν επίσης στα χωριά Κλεισορρεύματα Αιτωλοακαρνανίας και Λειβαδίτσα Πέλλης(ενοριακοί ναοί),στο Γεωργίτσιο Λακωνίας, γενέτειρα του αοιδίμου ιερομονάχου Ευσεβίου Γιαννακάκη (1910 – +19 Ιουνίου 1995),ο οποίος από ευλάβεια στον άγιο ανήγειρε ναό επ’ ονόματί του, στην Κάτω Ζαχλωρού Καλαβρύτων, στη Χίο(εξωκκλήσιο στην περιοχή του χωριού Άγιον Γάλα), στην Πάτμο(στην περιοχή Εψιμιά, ιδιοκτησίας του Πανοσιολογιωτάτου Αρχιμανδρίτου π. Αλεξίου Μπουρλή) και στους Ασβεστάδες Έβρου (κοιμητηριακός ναός, εγκαινιασθείς στις 8 Αυγούστου 2015 υπό του οικείου Επισκόπου κ. Δαμασκηνού).Επίσης στον άγιο Αλέξιο είναι αφιερωμένο παρεκκλήσιο στον ιερό ενοριακό ναό Αγίου Νεκταρίου Τρικάλων, ενώ αξιοθαύμαστος είναι ο περικαλλέστατος ναός επ’ ονόματί του στην Ιερά Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Μπούρα Αρκαδίας. Ο άγιος κατέστη λαοφιλής και μέσα από τη συνταχθείσα προς τιμήν του υμνογραφία, αφού η πρώτη ακολουθία του αγίου εκδόθηκε το 1847 στη Βενετία και επακολούθησε η επανέκδοσή της στην Πάτρα κατά τα έτη 1875,1888 και 1913 και στο Κιάτο το 1933 με την επιμέλεια του αοιδίμου ιερέως π.Δημητρίου Μπόμπολα,εφημερίου του ιερού ναού Μεταμορφώσεως Σωτήρος Κιάτου επί 62 συναπτά έτη (1900 – 1962).

Η ολόθερμη ευχή όλων μας είναι ο άγιος Αλέξιος, ο οποίος έλαβε εκ του ουρανού την προσωνυμία «Ο Άνθρωπος του Θεού» να καταστεί πνευματικός οδοδείκτης και καθοδηγητής στην πορεία μας για την εν Χριστώ ζωή και σωτηρία,έχοντας πάντα ως φωτεινό παράδειγμα την άκρα ταπείνωση και ασκητικότητά του και διδάσκοντας όλους μας με την εικόνα της αφανούς επίγειας βιοτής του.

Βιβλιογραφία

· Ακολουθία και Βίος του Οσίου πατρός ημών Αλεξίου του Ανθρώπου του Θεού, Έκδοσις Ιεράς Μονής Αγίας Λαύρας Καλαβρύτων 1997.
· Η εμφάνεια του αφανούς ή άλλως το συναξάρι του Αγίου Αλεξίου του Ανθρώπου

του Θεού, Έκδοσις Ιεράς Μονής Κοιμήσεως Θεοτόκου Μπούρα Αρκαδίας 2005.